

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра ортопедичної стоматології

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної роботи

Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2024 року

**РОБОЧА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ
ПРОПЕДЕВТИКА ОРТОПЕДИЧНОЇ СТОМАТОЛОГІЇ**

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 221 «Стоматологія»

Освітньо-професійна програма: Стоматологія

2024

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Стоматологія» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 221 «Стоматологія» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол № 10 від 27 червня 2024 року).

Розробники:

Завідувач кафедри ортопедичної стоматології д.мед.н., професор Рожко П.Д., доцент, к.мед.н. Шахновський І.В., асистент Чередниченко А.В.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри ортопедичної стоматології
Протокол № 1 від « 26 » серпня 2024 р.

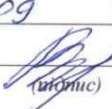
Завідувач кафедри Павло РОЖКО

Погоджено із гарантом ОПП Анатолій ГУЛЮК

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з стоматологічних дисциплін ОНМедУ.

Протокол № 1 від « 30 » серпня 2024 р.

Голова предметної циклової методичної комісії з стоматологічних дисциплін ОНМедУ
 Володимир КРИКЛЯС

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри ортопедичної стоматології та ортодонції
Протокол № 1 від « 02 » 09 2024 р.
Завідувач кафедри Володимир Борохівський
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри ортопедичної стоматології та ортодонції
Протокол № 1 від « 28 » серпня 2025 р.
Завідувач кафедри Володимир Борохівський
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість: Кредитів: 3,0 Годин: 90	Галузь знань 22 «Охорона здоров'я» Спеціальність 221 «Стоматологія» Рівень вищої освіти другий (магістерський)	Денна форма навчання
		Обов'язкова дисципліна
		Рік підготовки: 2
		Семестри III-IV
		Лекції (16 год.)
		Семінарські (0 год.)
		Практичні (44 год.)
		Лабораторні (0 год.)
		Самостійна робота (30 год.)
Форма підсумкового контролю – диференційний залік		

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ, КОМПЕТЕНТНОСТІ, ПРОГРАМНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Мета: оволодіння на фантомах, моделях технікою виконання певних стоматологічних маніпуляцій, які використовуються при лікуванні пацієнтів з дефектами коронкової частини зуба, з частковою та повною адентією, для можливості їх подальшого застосування при лікуванні пацієнтів та формування спеціальних (фахових) компетентностей в клініці ортопедичної стоматології.

Завдання:

- підготовка здобувачів до роботи в клінічному стоматологічному кабінеті шляхом вивчення стоматологічного обладнання, сучасних стоматологічних інструментів і матеріалів, правил роботи з ними; дезінфекції та стерилізації стоматологічного інструментарію;
- опанування знань про особливості застосування основних і допоміжних стоматологічних та зуботехнічних матеріалів;
- поглиблення знань про функціональну анатомію жувального апарату, його компоненти та їх взаємодію;
- поглиблення знань про функціональну анатомію оклюзійної поверхні зубів та оволодінню навиками їх моделювання;
- оволодіння знаннями про характеристику та ознаки фізіологічних та патологічних видів прикусу;
- оволодіння знаннями про оклюзію та артикуляцію нижньої щелепи;
- ознайомлення з послідовністю обстеження ортопедичних пацієнтів;
- знаннями про фізико-хімічні властивості різних видів відбиткових матеріалів;
- оволодіння методиками отримання відбитків й виготовлення гіпсових моделей щелеп;
- оволодіння знаннями про різні види моделювальних матеріалів;

- ознайомлення з основними технологічними процесами виготовлення конструкцій незнімних та знімних зубних протезів;
- застосування знань з пропедевтики ортопедичної стоматології в процесі подальшого навчання ортопедичної стоматології і професійній діяльності основних та допоміжних стоматологічних та зуботехнічних матеріалів.

Процес вивчення дисципліни спрямований на формування елементів таких компетентностей:

Інтегральна компетентність (ІК):

ІК. Здатність розв'язувати типові та складні спеціалізовані задачі і проблеми в галузі охорони здоров'я за спеціальністю «Стоматологія», у професійній діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується комплексністю та невизначеністю умов та вимог.

Загальних (ЗК):

ЗК2. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК3. Здатність застосовувати знання у практичній діяльності.

Спеціальних (СК):

СК2. Спроможність інтерпретувати результат лабораторних та інструментальних досліджень.

СК3. Спроможність діагностувати: визначати попередній, клінічний, остаточний, супутній діагноз, невідкладні стани.

СК4. Спроможність планувати та проводити заходи із профілактики захворювань органів і тканин ротової порожнини та щелепно-лицевої області.

СК8. Спроможність виконувати медичні та стоматологічні маніпуляції.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 21. Виконувати медичні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 6).

ПРН 22. Виконувати медичні стоматологічні маніпуляції на підставі попереднього та/або остаточного клінічного діагнозу (за списками 2, 2.1) для різних верств населення та в різних умовах (за списком 7).

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

- **Знати:** Термін «ортопедична стоматологія»- визначення, мета, завдання; організацію роботи ортопедичного відділення; анатомію, фізіологію зубощелепного апарату; види та послідовність обстеження в клініці ортопедичної стоматології; діагноз, історія хвороби та правила її ведення; матеріалознавство в ортопедичній стоматології; показання та протипоказання до виготовлення різних видів незнімних та знімних протезів, та клініко-лабораторні етапи їх виготовлення

- **Вміти:** Тракувати функціональну анатомію жувального апарату; визначати топографічну приналежність зубів; моделювати коронкову частину зубів, визначати послідовність обстеження пацієнтів та заповнення історії хвороби; визначати складові частини діагнозу; володіти технікою підбору відбиткової ложки; отримувати анатомічний відбиток та оцінювати відповідно вимогам; володіти технікою отримання гіпсових моделей; трактувати основні клініко-лабораторні етапи виготовлення різних видів незнімних та знімних зубних протезів.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема № 1. Організаційні принципи роботи ортопедичного кабінету. Устаткування клініки і лабораторії. Робоче місце лікаря стоматолога-ортопеда та зубного техника, обладнання та інструментарій.

Організація та структура ортопедичної стоматологічної допомоги населенню України. Організація та структура кабінету лікаря-стоматолога-ортопеда. Вимоги до вентиляції, освітлення та технічних характеристик кабінету (відділення) ортопедичної стоматології. Інструменти для роботи лікаря-стоматолога-ортопеда. Облікові та звітні статистичні форми

в ортопедичній стоматології. Організація та структура зуботехнічної лабораторії, її підрозділи. Вимоги до робочого місця зубної техніки. Правила техніки безпеки. Інструменти для зубної техніки. Вимоги до вентиляції, освітлення та технічних характеристик зубопротезної лабораторії.

Тема № 2. Функціональна анатомія та компоненти жувального апарату, їх характеристика.

Кістки лицьового черепа. Будова верхньої щелепи. Контрфорси. Їхні види, функції. Кісткова основа твердого піднебіння. Будова нижньої щелепи. Траскторії нижньої щелепи. Жувальні м'язи. Мімічні м'язи. Кровопостачання зубощелепного апарату. Лімфовідтікання зубощелепного апарату. Іннервація зубощелепного апарату. Принципи нейром'язової регуляції зубощелепного апарату людини. Суглобовий комплекс. Функціональна оклюзія.

Тема № 3. Зуби, зубні ряди. Анатомія оклюзійної поверхні зубів.

Гістологічна будова зуба. Ознаки зубів. Види зубних дуг. Поняття: зубна, альвеолярна та базальна дуги. Оклюзійні криві. Чинники, що забезпечують цілісність та стійкість зубних рядів. Зубні формули.

Тема № 4. Функціональна анатомія фронтальних та бічних груп зубів верхньої та нижньої щелеп.

Гістологічна будова зуба. Ознаки зубів. Анатомічні особливості кожного переднього зуба постійного прикусу. Роль фронтальних груп зубів під час руху нижньої щелепи.

Тема № 5. Фізіологічні та патологічні види прикусів. Їх характеристика та ознаки.

Прикус. Характеристика ортогнатичного прикусу. Відмінності фізіологічних та патологічних прикусів. Види фізіологічних прикусів. Види патологічних прикусів. Класифікації зубощелепних аномалій.

Тема № 6. Оклюзія зубних рядів. Визначення. Види оклюзії. Контакти зубних рядів в передній та бічних оклюзіях. Ознаки центральної оклюзії. Артикуляція нижньої щелепи. Фактори оклюзії.

Концепція артикуляції. Концепція оклюзії. Основні види оклюзії. Центральна оклюзія. Ознаки центральної оклюзії. Характеристика центральної оклюзії. Характеристика передньої оклюзії. Характеристика бічної оклюзії. Рухи нижньої щелепи. Фази жування за Гізі. Фактори оклюзії.

Тема № 7. Послідовність обстеження в клініці ортопедичної стоматології. Суб'єктивне та об'єктивне обстеження. Складові частини діагнозу.

Клінічні методи дослідження стоматологічного хворого. Додаткові методи обстеження (діагностичні моделі, рентгенографія та ін.). Класифікація дефектів зубних рядів за Кеннеді. Класифікація дефектів зубних рядів за Бетельманом. Поняття жувальна сила, жувальна ефективність, жувальний тиск, жувальна витривалість. Динамічні методи визначення жувальної ефективності (Функціональні жувальні проби за І. С. Гельманом, І. С. Рубіновим, Христенсенем). Мاستикаціографія та її аналіз. Діагноз, та його складові частини.

Тема № 8. Класифікація відбитків та відбиткових матеріалів. Термопластичні й кристалізуючі відбиткові матеріали. Представники. Фізико-хімічні властивості, показання. Методики отримання відбитків.

Поняття «відбиток» в ортопедичній стоматології. Класифікація відбитків. Вимоги до відбитків. Види відбиткових ложок. Класифікація відбиткових матеріалів. Вимоги до відбиткових матеріалів. Фізико-хімічні властивості гіпсу. Характеристика цинкооксидевгенольних матеріалів. Фізико-хімічні властивості термопластичних відбиткових мас. Представники термопластичних відбиткових мас. Переваги та недоліки термопластичних відбиткових мас. Показання та протипоказання до застосування відбиткових матеріалів, що кристалізуються. Показання та протипоказання до використання термопластичних відбиткових мас. Методика зняття відбитка термопластичних відбиткових мас.

Тема № 9. Силіконові та альгінатні відбиткові матеріали. Фізико-хімічні властивості. . Показання до застосування. Методики отримання відбитків. Отримання гіпсових моделей щелеп. Фіксація моделей в оклюдатор.

Фізико-хімічні властивості альгінатних та силіконових відбиткових мас (С-силікони, А-силікони). Представники альгінатних та силіконових відбиткових мас. Переваги та недоліки альгінатних та силіконових відбиткових мас. Показання та протипоказання до використання альгінатних та силіконових відбиткових мас. Методика зняття відбитка альгінатними та силіконовими відбитками. Визначення моделі. Класифікація моделей. Вимоги до поверхні та цоколя моделей. Види штифтів для комбінованих моделей. Послідовність та технологія отримання звичайної одношарової моделі. Послідовність та технологія отримання двошарової комбінованої моделі. Апарати, що відтворюють рух нижньої щелепи. Класифікація. Принципи конструкції оклюдатора. Принципи конструкції артикулятора. Класифікація груп дефектів зубних рядів за Бетельманом. Технологія гіпсування моделей в оклюдатор. Технологія гіпсування моделей в артикуляторі.

Тема № 10. Моделювальні матеріали. Віск, класифікація, характеристика застосування в ортопедичній стоматології.

Вимоги до восків у зубопротезуванні. Склад восків, їх властивості та характеристика. Фізико-хімічна характеристика восків, що використовуються у протезуванні. Типи восків, що використовуються у протезуванні.

Тема № 11. Пластмаси. Класифікація. Режими полімеризації пластмас.

Фізіологічний та фізико-хімічний вплив пластмас на організм людини. Правила, техніка та режими полімеризації базових пластмас. Вимоги до пластмас. Застосування пластмас в ортопедичній стоматології.

Тема № 12. Сплави металів, застосування в ортопедичній стоматології. Класифікація та характеристика сплавів металів. Технології литва металів.

Склад та властивості золотовмісних стоматологічних сплавів. Склад та властивості стоматологічних сплавів на основі срібла та паладію. Склад та властивості кобальтовмісних стоматологічних сплавів. Склад та властивості стоматологічних сплавів заліза. Основні принципи прецизійного лиття в ортопедичній стоматології.

Тема № 13. Керамічні маси та їх компоненти. Класифікація. Показання до застосування.

Склад основних фарфорових композицій. Переваги та недоліки керамічних мас. Класифікація стоматологічного фарфору. Застосування керамічних мас в ортопедичній стоматології. Загальна схема виготовлення протезу із керамічних мас.

Тема № 14. Вкладки, класифікації. Показання до застосування. Штифтові зуби. Конструкції. Показання до застосування. Штучні коронки, класифікації. Показання до застосування.

Основні види мікропротезів. Покази до вкладок. Протипоказання для виготовлення вкладок. Вимоги до вкладок. Клініко-лабораторні етапи виготовлення вкладок. Матеріали, що використовуються для виготовлення вкладок. Основні види штифтових конструкцій. Показання до штифтових конструкцій. Протипоказання для виготовлення штифтових конструкцій. Вимоги до штифтових конструкцій. Клініко-лабораторні етапи виготовлення штифтових конструкцій. Матеріали, що використовуються для виготовлення штифтових конструкцій. Показання для виготовлення штучних коронок. Вимоги до штучних коронок. Види штучних коронок. Клініко-лабораторні етапи виготовлення штампованих коронок.

Тема № 15. Мостоподібні протези. Конструкції. Дефекти зубних рядів за Бетельманом та Кеннеді. Показання до застосування мостоподібних протезів.

Мостоподібні протези. Конструкції. Дефекти зубних рядів за Бетельманом та Кеннеді. Показання для застосування мостоподібних протезів. Включені та кінцеві дефекти зубних рядів. Класифікації дефектів зубних рядів за Кеннеді та Бетельманом. Основні та складові частини. Види опорних елементів та проміжної частини, способи їх з'єднання. Класифікація. Технологія виготовлення штамповано-паяного мостоподібного протезу.

Тема № 16. Знімні зубні протези. Конструкції. Групи дефектів зубних рядів. Показання до застосування різних видів знімних протезів.

Знімні зубні протези. Конструкції. Показання для застосування часткових знімних пластинкових протезів. Конструкція часткових знімних протезів. Механізм передачі жувального тиску під час використання знімних протезів. Способи фіксації часткових знімних протезів. Види базисів знімних протезів. Штучні зуби, які використовують при

виготовленні знімних протезів. Клініко-лабораторні етапи виготовлення часткових знімних протезів. Бюгельні протези. Конструкції. Показання та протипоказання до виготовлення бюгельних протезів. Вимоги до бюгельних протезів. Особливості конструкції бюгельних протезів. Клініко-лабораторні етапи виготовлення бюгельних протезів. Повні знімні зубні протези. Класифікація беззубих щелеп за Шредером, Келлером та Оксманом. Класифікація зон податливості слизової оболонки Люнду Класифікація стану слизової оболонки ротової порожнини по Суплі. Конструкція повних знімних протезів. Класифікації беззубих щелеп. Клініко-лабораторні етапи виготовлення повних знімних протезів.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема	Кількість годин					
	Усього	У тому числі				
		Лекції	семінари	Практичні заняття	лабораторні	СРЗ
<i>Тема № 1.</i> Організаційні принципи роботи ортопедичного кабінету. Устаткування клініки і лабораторії. Робоче місце лікаря стоматолога-ортопеда та зубного техника, обладнання та інструментарій.	6	2	0	2	0	2
<i>Тема № 2.</i> Функціональна анатомія та компоненти жувального апарату, їх характеристика.	6	2	0	2	0	2
<i>Тема № 3.</i> Зуби, зубні ряди. Анатомія оклюзійної поверхні зубів.	4	0	0	2	0	2
<i>Тема № 4.</i> Функціональна анатомія фронтальних та бічних груп зубів верхньої та нижньої щелеп.	4	0	0	2	0	2
<i>Тема № 5.</i> Фізіологічні та патологічні види прикусів. Їх характеристика та ознаки.	2	0	0	2	0	0
<i>Тема № 6.</i> Оклюзія зубних рядів. Визначення. Види оклюзії. Контакти зубних рядів в передній та бічних оклюзіях. Ознаки центральної оклюзії. Артикуляція нижньої щелепи. Фактори оклюзії.	4	0	0	2	0	2
<i>Тема № 7.</i> Послідовність обстеження в клініці ортопедичної стоматології. Суб'єктивне та об'єктивне обстеження. Складові частини діагнозу.	4	2	0	2	0	0
<i>Тема № 8.</i> Класифікація відбитків та відбиткових матеріалів. Термопластичні й кристалізуючі відбиткові матеріали. Представники. Фізико-хімічні властивості, показання. Методики отримання відбитків.	8	4	0	2	0	2
<i>Тема № 9.</i> Силіконові та альгінатні відбиткові матеріали. Фізико-хімічні властивості. Показання до застосування. Методики отримання відбитків. Отримання	2	0	0	2	0	0

гіпсових моделей щелеп. Фіксація моделей в оклюдатор.						
<i>Тема № 10.</i> Моделювальні матеріали. Віск, класифікація, характеристика застосування в ортопедичній стоматології.	6	2	0	2	0	2
<i>Тема № 11.</i> Пластмаси. Класифікація. Режими полімеризації пластмас.	4	0	0	2	0	2
<i>Тема № 12.</i> Сплави металів, застосування в ортопедичній стоматології. Класифікація та характеристика сплавів металів. Технології литва металів.	6	0	0	4	0	2
<i>Тема № 13.</i> Керамічні маси та їх компоненти. Класифікація. Показання до застосування.	6	0	0	4	0	2
<i>Тема № 14.</i> Вкладки, класифікації. Показання до застосування. Штифтові зуби. Конструкції. Показання до застосування. Штучні коронки, класифікації. Показання до застосування.	8	2	0	4	0	2
<i>Тема № 15.</i> Мостоподібні протези. Конструкції. Дефекти зубних рядів за Бетельманом та Кенеді. Показання до застосування мостоподібних протезів.	6	0	0	4	0	2
<i>Тема № 16.</i> Знімні зубні протези. Конструкції. Групи дефектів зубних рядів. Показання до застосування різних видів знімних протезів.	8	2	0	4	0	2
<i>Диференційований залік</i>	6	0	0	2	0	4
Всього:	90	16	0	44	0	30

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ / СЕМІНАРСЬКИХ / ПРАКТИЧНИХ / ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

5.1. Теми лекційних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Організаційні принципи роботи ортопедичного кабінету. Устаткування клініки і лабораторії. Робоче місце лікаря стоматолога-ортопеда та зубного техника, обладнання та інструментарій.	2
2.	Функціональна анатомія та компоненти жувального апарату. Їх характеристика та взаємозв'язок.	2
3.	Медична документація. Послідовність обстеження ортопедичних пацієнтів. Методи обстеження. Діагноз.	2
4.	Матеріалознавство в ортопедичній стоматології. Основні матеріали. Характеристика	2
5.	Матеріалознавство в ортопедичній стоматології. Допоміжні матеріали. Характеристика	2
6.	Відбитки та відбиткові матеріали, їх класифікації. Відбиткові ложки. Методики отримання відбитків різними відбитковими матеріалами. Виготовлення гіпсових моделей щелеп.	2
7.	Основні технологічні процеси виготовлення незнімних конструкцій зубних протезів	2

8.	Основні технологічні процеси виготовлення знімних зубних протезів	2
Всього:		16

5.2. Теми семінарських занять

Семінарські заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Організаційні принципи роботи ортопедичного кабінету. Устаткування клініки і лабораторії. Робоче місце лікаря стоматолога-ортопеда та зубного техника, обладнання та інструментарій.	2
2.	Функціональна анатомія та компоненти жувального апарату, їх характеристика.	2
3.	Зуби, зубні ряди. Анатомія оклюзійної поверхні зубів.	2
4.	Функціональна анатомія фронтальних та бічних груп зубів верхньої та нижньої щелеп.	2
5.	Фізіологічні та патологічні види прикусів. Їх характеристика та ознаки.	2
6.	Оклюдія зубних рядів. Визначення. Види оклюзії. Контакти зубних рядів в передній та бічних оклюзіях. Ознаки центральної оклюзії. Артикуляція нижньої щелепи. Фактори оклюзії.	2
7.	Послідовність обстеження в клініці ортопедичної стоматології. Суб'єктивне та об'єктивне обстеження. Складові частини діагнозу.	2
8.	Класифікація відбитків та відбиткових матеріалів. Термопластичні й кристалізуючі відбиткові матеріали. Представники. Фізико-хімічні властивості, показання. Методики отримання відбитків.	2
9.	Силіконові та альгінатні відбиткові матеріали. Фізико-хімічні властивості. Показання до застосування. Методики отримання відбитків. Отримання гіпсових моделей щелеп. Фіксація моделей в оклюдатор.	2
10.	Моделювальні матеріали. Віск, класифікація, характеристика застосування в ортопедичній стоматології.	2
11.	Пластмаси. Класифікація. Режими полімеризації пластмас.	2
12.	Сплави металів, застосування в ортопедичній стоматології. Класифікація та характеристика сплавів металів. Технології литва металів.	4
13.	Керамічні маси та їх компоненти. Класифікація. Показання до застосування.	4
14.	Вкладки, класифікації. Показання до застосування. Штифтові зуби. Конструкції. Показання до застосування. Штучні коронки, класифікації. Показання до застосування.	4
15.	Мостоподібні протези. Конструкції. Дефекти зубних рядів за Бетельманом та Кенеді. Показання до застосування мостоподібних протезів.	4
16.	Знімні зубні протези. Конструкції. Групи дефектів зубних рядів. Показання до застосування різних видів знімних протезів.	4
	Диференційований залік	2
	Всього:	44

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття непередбачені.

6. САМОСТІЙНА РОБОТА ЗДОБУВАЧА ВИЩОЇ ОСВІТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Підготовка до практичного заняття № 1 Організаційні принципи роботи ортопедичного кабінету. Устаткування клініки і лабораторії. Робоче місце лікаря стоматолога-ортопеда та зубного техника, обладнання та інструментарій.	2
2.	Підготовка до практичного заняття № 2 Функціональна анатомія та компоненти жувального апарату, їх характеристика.	2
3.	Підготовка до практичного заняття № 3 Зуби, зубні ряди. Анатомія оклюзійної поверхні зубів.	2
4.	Підготовка до практичного заняття № 4 Функціональна анатомія фронтальних та бічних груп зубів верхньої та нижньої щелепи.	2
5.	Підготовка до практичного заняття № 6 Оклюзія зубних рядів. Визначення. Види оклюзії. Контакти зубних рядів в передній та бічних оклюзіях. Ознаки центральної оклюзії. Артикуляція нижньої щелепи. Фактори оклюзії.	2
6.	Підготовка до практичного заняття № 8 Класифікація відбитків та відбиткових матеріалів. Термопластичні й кристалізуючі відбиткові матеріали. Представники. Фізико-хімічні властивості, показання. Методики отримання відбитків.	2
7.	Підготовка до практичного заняття № 10 Моделювальні матеріали. Віск, класифікація, характеристика застосування в ортопедичній стоматології.	2
8.	Підготовка до практичного заняття № 11 Пластмаси. Класифікація. Режими полімеризації пластмас.	2
9.	Підготовка до практичного заняття № 12 Сплави металів, застосування в ортопедичній стоматології. Класифікація та характеристика сплавів металів. Технології литва металів.	2
10.	Підготовка до практичного заняття № 13 Керамічні маси та їх компоненти. Класифікація. Показання до застосування.	2
11.	Підготовка до практичного заняття № 14 Вкладки, класифікації. Показання до застосування. Штифтові зуби. Конструкції. Показання до застосування. Штучні коронки, класифікації. Показання до застосування.	2
12.	Підготовка до практичного заняття № 15 Мостоподібні протези. Конструкції. Дефекти зубних рядів за Бетельманом та Кенеді. Показання до застосування мостоподібних протезів.	2
13.	Підготовка до практичного заняття № 16 Знімні зубні протези. Конструкції. Групи дефектів зубних рядів. Показання до застосування різних видів знімних протезів.	2
14.	Підготовка до диференційованого заліку	4
	Всього:	30

7. ФОРМИ ТА МЕТОДИ НАВЧАННЯ

Форми навчання:

Дисципліна викладається у формі практичних занять; організації самостійної роботи здобувача.

Методи навчання:

Практичні заняття: бесіда, рольові ігри, вирішення клінічних ситуаційних задач,

відпрацювання навичок.

Самостійна робота: самостійна робота з підручником, самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами, самостійне вирішення клінічних завдань.

8. ФОРМИ КОНТРОЛЮ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Форми поточного контролю: усне опитування, тестування, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних клінічних завдань, оцінювання активності на занятті.

Форма підсумкового контролю: диференційний залік.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти під час поточного контролю

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових першоджерел та рекомендованої літератури, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.
Добре «4»	Здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з першоджерел та рекомендованої літератури, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок.
Задовільно «3»	Здобувач загалом опанував теоретичні знання навчальної теми, орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов'язувати їх із майбутньою діяльністю, припускається помилок при виконанні практичних навичок
Незадовільно «2»	Здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в першоджерелах та рекомендованій літературі, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

До підсумкового контролю у формі диференційованого заліку допускаються лише ті здобувачі, які виконали вимоги навчальної програми з дисципліни, не мають академічної заборгованості та їх середній бал за поточну навчальну діяльність з дисципліни становить не менше 3,00.

Диференційований залік здійснюється: на останньому занятті (заняття виокремлюється як окремий контрольний захід) після закінчення занять до початку екзаменаційної сесії – при стрічковій системі навчання, на останньому занятті з освітньої компоненти – при цикловій системі навчання.

Методика проведення підсумкового (семестрового) контролю з освітньої компоненти у формі диференційованого заліку є уніфікованою та передбачає використання стандартизованих форм.

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів під час підсумкового контролю – диференційованого заліку

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вищої освіти твердо засвоїв теоретичний матеріал, глибоко і всебічно володіє змістом освітньої компоненти, логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при відповіді на питання під час підсумкового контролю, здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, формувати висновки й узагальнення, демонструє високий рівень засвоєння практичних навичок.
Добре «4»	Здобувач вищої освіти добре засвоїв теоретичний матеріал, аргументовано викладає його; демонструє практичні навички, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Здобувач здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв'язки, в яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки й узагальнення;
Задовільно «3»	Здобувач вищої освіти в цілому опанував теоретичні знання освітньої компоненти, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускає суттєві неточності та помилки, у здобувача виникають проблеми під час виділення суттєвих ознак вивченого, під час виявлення причинно-наслідкових зв'язків і формування висновків.
Незадовільно «2»	Здобувач вищої освіти не опанував навчальний матеріал освітньої компоненти, не знає наукових фактів, визначень, практичні навички майже не сформовані, у здобувача присутнє безсистемне виділення випадкових ознак вивченого, не вміє робити найпростіші операції аналізу й синтезу, узагальнення та висновки.

9. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ ЗДОБУВАЧІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Бали з навчальної дисципліни для здобувачів, які успішно виконали програму, конвертуються у традиційну чотирибальну шкалу за абсолютними критеріями, які наведено у таблиці:

Національна оцінка за дисципліну	Сума балів за дисципліну
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння навчальної дисципліни. Конвертація традиційної оцінки в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету програмою «Контингент» за відповідною формулою: Середній бал успішності (поточної успішності з дисципліни) x 40.

За рейтинговою шкалою ECTS оцінюються досягнення здобувачів з навчальної дисципліни, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів, шляхом ранжування, а саме:

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

Шкала ECTS встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність), тобто його рейтинг. При конвертації з багатобальної шкали, як правило, межі оцінок «A», «B», «C», «D», «E» не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Оцінка «A» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «B» - оцінці «добре» тощо. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Такі здобувачі після перескладання автоматично отримують бал «E». Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється студентам, які відвідали усі аудиторні заняття з навчальної дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

10. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- Робоча програма навчальної дисципліни
- Силабус навчальної дисципліни
- Методичні розробки до занять

11. ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

1. Ортопедична стоматологія - визначення, ціль, завдання.
2. Вчені, які зробили внесок у розвиток вітчизняної ортопедичної стоматології.
3. Організаційні принципи роботи ортопедичного відділення та кабінету.
4. Принципи роботи зубопротезної лабораторії.
5. Асептика та антисептика.
6. Анатомічна будова верхньої щелепи.
7. Анатомічна будова нижньої щелепи.

8. Анатомічна будова верхньої та нижньої щелепи. Загальні риси та відмінності у їх розвитку та будові.
9. Будова скронево-нижньощелепного суглоба, з'єднання нижньої щелепи з основою черепа.
10. Взаємозв'язок будови та функції скронево-нижньощелепного суглоба.
11. Мімічна мускулатура, її функції.
12. Жувальна мускулатура та її функції в нормі.
13. Зуби, зубні ряди, прикус.
14. Характеристика ортогнатичного прикусу.
15. Фізіологічні варіанти ортогнатичного прикусу, їх характеристика.
16. Патологічні прикуси.
17. Поняття «артикуляція» та «оклюзія». Види оклюзії. Ознаки центральної оклюзії.
18. Клінічні методи обстеження ортопедичного хворого.
19. Мастикаціографія та її аналіз.
20. Жувальна сила, жувальна ефективність, жувальний тиск, жувальна міцність. Методи визначення жувальної ефективності.
21. Функціональні жувальні проби по І.С.Гельману, І.С.Рубінову, Христенсену.
22. Визначення жувальної ефективності за Н.І.Агаповим, І.М.Оксманом.
23. Класифікація дефектів зубних рядів за Бетельманом, Кеннеді, Кулаженко.
24. Фізико-хімічні властивості основних та допоміжних матеріалів, що використовуються для виготовлення часткових знімних протезів.
25. Класифікація відбиткових матеріалів. Вимоги до відбиткових матеріалів.
26. Кристалічні відбиткові матеріали. Фізико-хімічні властивості гіпсу.
27. Цинкооксидевгенольні маси. Фізико-хімічні властивості.
28. Термопластичні відбиткові матеріали. Фізико-хімічні властивості.
29. Етапи отримання відбитків термопластичних матеріалів.
30. Альгінатні відбиткові матеріали. Фізико-хімічні властивості.
31. Етапи одержання відбитків альгінатними масами.
32. Силіконові відбиткові матеріали. Фізико-хімічні властивості.
33. Комбіновані відбитки. Методи отримання комбінованих відбитків з верхньої та нижньої щелеп.
34. Відбитки їхньої класифікації. Відбиткові ложки, їх характеристика.
35. Етапи отримання анатомічних відбитків. Кордони анатомічного відбитка на верхній та нижній щелепі.
36. Особливості отримання анатомічних відбитків з верхньої та нижньої щелепи.
37. Особливості отримання моделей за відбитками з різних відбиткових матеріалів.
38. Можливі ускладнення при отриманні відбитків та їх запобігання.
39. Методи отримання анатомічних відбитків гіпсом з верхньої та нижньої щелеп. Фази кристалізації гіпсу.
40. Розрізання гіпсового відбитка на моделях верхньої та нижньої щелеп.
41. Отримання моделей щелеп та оформлення їх цоколів.
42. Моделювальні матеріали. Класифікація. Вимоги до моделювальних матеріалів.
43. Фізико-хімічні властивості моделювальних матеріалів. склад. Застосування.
44. Вкладки. Показання для виготовлення. Клініко-лабораторні етапи виготовлення.
45. Штифтові зуби. Показання для виготовлення. Клініко-лабораторні етапи виготовлення.
46. Основні та допоміжні матеріали, що використовуються для виготовлення вкладок та штифтових зубів.
47. Штучні коронки. Показання, вимоги щодо виготовлення. Класифікація.
48. Фізико-хімічні властивості основних та допоміжних матеріалів, що використовуються для виготовлення штучних коронок.
49. Клініко-лабораторні етапи виготовлення штучних коронок.
50. Мостоподібні протези. Класифікація. Показання для виготовлення. Вимоги до мостоподібних протезів.
51. Клініко-лабораторні етапи виготовлення мостоподібних протезів.

52. Фізико-хімічні властивості основних та допоміжних матеріалів, що використовуються для виготовлення мостоподібних протезів.
53. Часткові знімні протези. Показання для виготовлення.
54. Фізико-хімічні властивості основних та допоміжних матеріалів, що використовуються для виготовлення часткових знімних протезів.
55. Бюгельні протези. Показання для виготовлення.
56. Повні знімні протези. Класифікація беззубих щелеп за Шредером, Келлером.
57. Фізико-хімічні властивості основних та допоміжних матеріалів, що використовуються для виготовлення повних знімних протезів.
58. Апарати, що відтворюють рухи нижньої щелепи.
59. Загіпсовування моделей в оклюдатор при різних групах дефектів зубних рядів.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Матеріалознавство в стоматології: навчальний посібник / [Король Д.М., Король М.Д., Оджубейська О.Д. та ін.]; за заг. ред. Короля Д.М. – Вінниця: Нова книга, 2019. – 400с.
2. Пропедевтика ортопедичної стоматології : підручник / П. С. Фліс, Г. П. Леоненко, І. А. Шинчуковський та ін. ; за ред. П.С. Фліса. — 2-ге вид. — Київ : Медицина, 2020. — 328 с
3. Ортопедична стоматологія:підручник/ М.М.Рожко, В.П.Неспрядько, І.В.Палійчук та ін. –К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 720 с.
4. М.М. Рожко, В.П. Неспрядько, І.В. Палійчук та ін. Зубопротезна техніка : підручник - Київ, «Книга-плюс», 2016. – 604 с.

Додаткова література:

1. Пропедевтика ортопедичної стоматології: підручник [Король Д.М., Король М.Д., Нідзельський М.Я. та ін.]; за заг. ред. Короля Д.М. - Вінниця: Нова Книга, 2019. – 328 с.
2. Стоматологія: у 2 книгах. — Книга 1: підручник (ВНЗ III—IV р. а.) / М.М. Рожко, З.Б. Попович, В.Д. Куроєдова .. –К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 992 с.
3. Нідзельський М. Я. Ортопедична стоматологія для лікарів-інтернів: навчальний посібник / М. Я. Нідзельський, Г. М. Давиденко, В. В. Кузнецов. – П.: ФОП Болотін А. В., 2016. – 216с.
4. Orthopaedic dentistry [Text] : lecture course: lecture training text-book for IV-V academic years students of stomatological faculty with English language form of study / V. M. Dvornyk, V. M. Novikov, G. M. Kuz [et al.]; under the gen. editorship of V. M. Novikov, V. M. Dvornyk, 2023. - 203 p.

13. ЕЛЕКТРОННІ ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

- Державний Експертний Центр МОЗ України <http://www.dec.gov.ua/index.php/ua/>
- Електронна бібліотека ОНМедУ <https://library.odmu.edu.ua/catalog/>
- Національна наукова медична бібліотека України <http://library.gov.ua/>
- Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського <http://www.nbuv.gov.ua/>